

ОБЩЕСТВЕНИ НАГЛАСИ

Юни 2017

ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

Реализация на изследването	Алфа Рисърч, съвместно с Нова ТВ
Период на провеждане	12 – 22 юни 2017г.
Представителност	За пълнолетното население на страната
Обем на извадката	1024 ефективни интервюта
Метод на формиране на извадката	Стратифицирана двустепенна извадка по тип населено място с квота въз основа на признаците възраст, пол, образование
Метод на набиране на информацията	Пряко стандартизирано интервю по домовете на интервюираните лица

ОБЩЕСТВЕНИ НАГЛАСИ

Първото проучване на обществените нагласи на агенция Алфа Рисърч след старта на 44-то Народно събрание и третия кабинет „Борисов“, очертава следните по-важни тенденции:

- Предпазлив оптимизъм за политическото и икономическото развитие на страната на фона на сериозни предизвикателства пред региона и ЕС, в които България се опитва по-активно да заеме свое място.
- Запазващ се висок положителен рейтинг на президента Р.Радев (57%), с което президентската институция следва традицията да е единствената с устойчива подкрепа.
- 44-то Народно събрание започва работа в условията на силна поляризация, което се отразява и на цялостния му рейтинг – 15% положителни срещу 39% отрицателни оценки. Въпреки че не се радва на особен ръст в подкрепата си, Парламентът е успял все пак да намали с 20 на сто изключително високите нива на критичност (57%), с които приключи дейността си предишния.
- Правителството, както и премиерът, стартират с доверие, почти идентично с това на кабинета „Борисов 2“. Ключов е въпросът в каква посока ще се развие то през следващите месеци, за да гарантира по-дълъг живот на настоящото управление.
- Персоналните оценки за министър-председателя се разделят на три почти равни групи (32% положителни, 33% неутрални, 35% отрицателни). С тази подкрепа Б.Борисов остава най-одобряваният политически лидер, следван близко от Кр.Каракачанов (28%) и К.Нинова (27%). Всички останали партийни лидери, както парламентарни, така и извънпарламентарни, запазват твърде ограничена обществена подкрепа.
- Изключително слабо остава доверието в главния прокурор и съдебната система, което години наред гравитира около едни и същи ниска нива. Очевидно нито една от противостоящите страни не е успяла да убеди общественото мнение в своята кауза, в резултат на което се задълбочава усещането за липса на ефективно правосъдие и справедливост.

ОБЩЕСТВЕНИ НАГЛАСИ

- Интересна динамика е налице в отношението към полицията, доверието към която нараства с почти 10 на сто в сравнение с края на миналата година. Предвид силната поляризация на общественото мнение към нейната дейност, обаче, е още рано да се говори за обръщане на тенденцията.
- Мнозинството от министрите остават непознати за широката общественост. С най-висока популярност се ползва вицепремиерът Т.Дончев, който освен, че привлича подкрепа от различни политически симпатизанти, бележи и своеобразен „рекорд“ по ниска степен на неодобрение (едва 1.5%), съвършено нетипична за отношението към политиката и политическото у нас. С добри позиции са още Л.Павлова, Кр.Кралев, Кр.Каракачанов, Н.Ангелкова.
- Доминиращата проевропейска ориентация на мнозинството от българските граждани, както и сътресенията в ЕС около Брекзит, накланят везните на общественото мнение в посока към по-силна интеграция на България в структурите на ЕС. 48% са убедени, че България не може да разчита на ускорено икономическо развитие и превръщането ѝ в част от т.нар. страни, движещи се на „първа скорост“, ако не влезе в Шенген и Евронзоната. 25% смятат, че не бива да се стремим към по-тясна интеграция с ЕС.
- Въпреки преобладаващото желание за по-тясна европейска интеграция, са налице сериозни различия в общественото мнение по отношение присъединяването към шенгенското пространство (50% одобрение) и към Евронзоната (32% одобрение). Същевременно, твърде малко хора са убедени в това до каква степен покриваме критериите за членство в Шенген – 24% смятат, че се справяме с охраната на границата като външна на ЕС, 3% - с утвърждаване върховенството на закона и правовата държава, 2% - с борбата с корупцията. Изводът, който се налага е, че освен усилията, които правителството полага да убеди европейските партньори в готовността ни за членство, ще трябва да извърши и реални действия в страната, за да спечели тези важни битки.

ОБЩЕСТВЕНИ НАГЛАСИ

• Мнозинството от българите са позитивно настроени към предстоящото европредседателство на България. Всеки втори е на мнение, че то е много важно и страната трябва максимално да се възползва от него. 20% виждат в него чисто формален акт, а 8 на сто – не смятат, че трябва да му се обръща внимание. Начинът, по който България ще определи приоритетите си и авторитетът, който може да извоюва в този период, ще играят важна роля не само пряко за отношението към председателството, но и дългосрочно - за подкрепата към ускорена евроинтеграция.

• Предстоящият летен сезон и възстановяващият се предпазлив оптимизъм водят до сериозен (в сравнение с период от преди 5 години) ръст както в намеренията за почивка, така и за ремонтни домашни дейности. Всеки трети планира почивка в страната, 11% - в чужбина, 7% - посещения на музикални фестивали и концерти, 4% - по-активно спортуване. За мащаба на чисто човешкия аспект на емиграцията през последните десетилетия говори фактът, че всеки десети българин очаква лятото, заради среща с деца/близки, които живеят в чужбина. Ремонтните дейности са втората група, която бележи ръст – 5% ще извършат големи обновления, а 14% - по-малки подобрения в жилището си. 18% ще се занимават със селскостопанска работа, 7% - със сезонна работа за допълнителни доходи. Тревожният и силно отличаващият ни от европейските страни факт е, че под 1% планират каквито и да било активности за повишаване на образованието или квалификацията.

I. Доверие в институциите

ДОВЕРИЕ В ИНСТИТУЦИИТЕ

Оценката за дейността на институциите потвърждава тенденцията към трайно ниско доверие в тях. Изключение прави единствено президента Р. Радев, който от встъпването си в длъжност в началото на годината до момента запазва одобрение от 57% срещу 12% неодобрение.

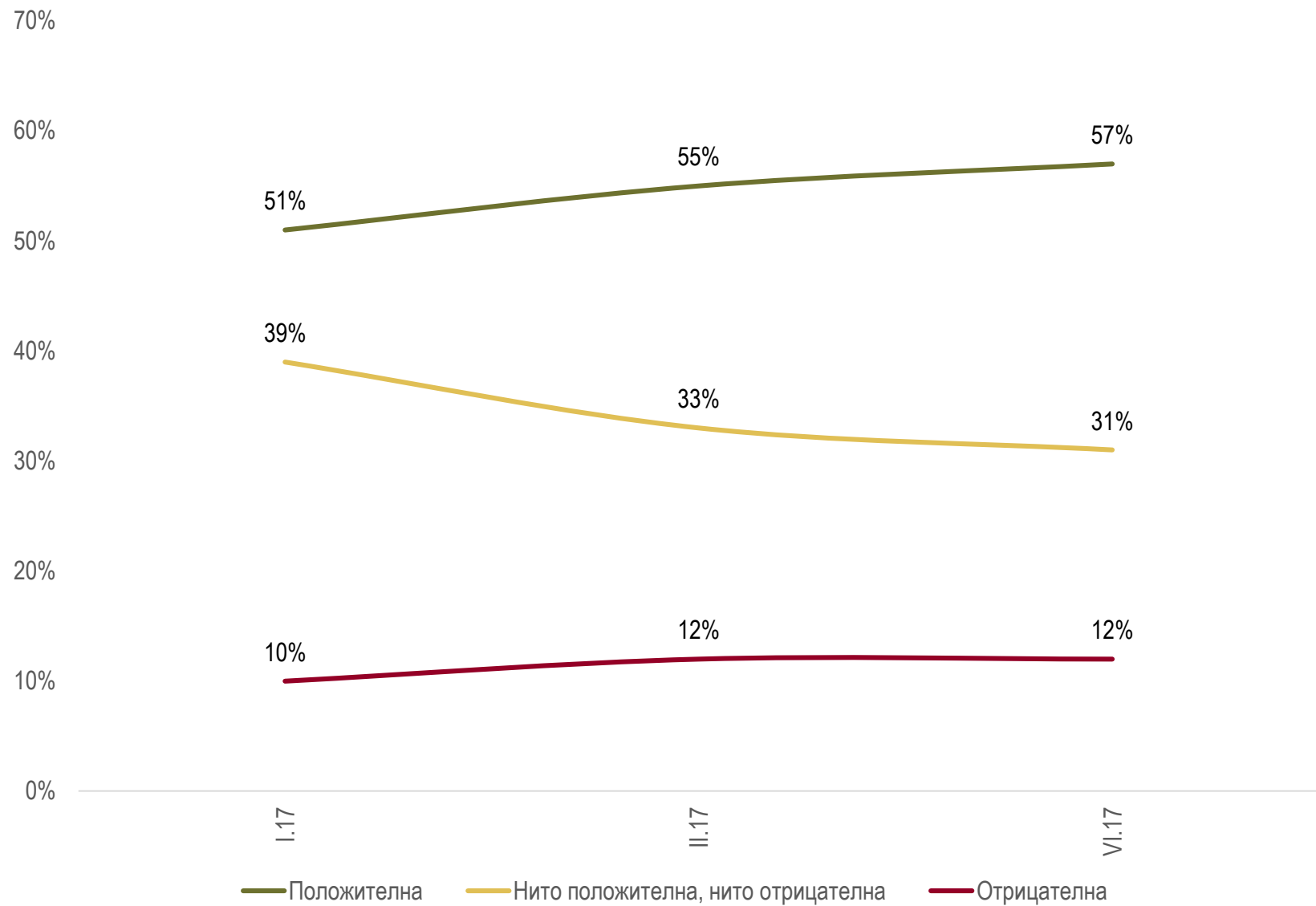
44-то Народно събрание стартира мандата си с 15% положителни срещу 39% отрицателни оценки за първите седмици от неговата работа. Със същото равнище на доверие се ползва и председателят на парламента Д. Главчев – 16% положителни срещу 29% отрицателни оценки.

Аналогични бяха мненията и за 43-то НС в началото на неговата работа. В сравнения с края на 43-ия парламент обаче, критичните оценки са намалели с почти 20 на сто.

Полицията е една от институциите, които успяват да възстановят загубено през последната година доверие. За периода от септември 2016 до юни 2017, одобрението за дейността ѝ нараства от 17% до 26%, а неодобрението спада от 44% до 35 на сто.

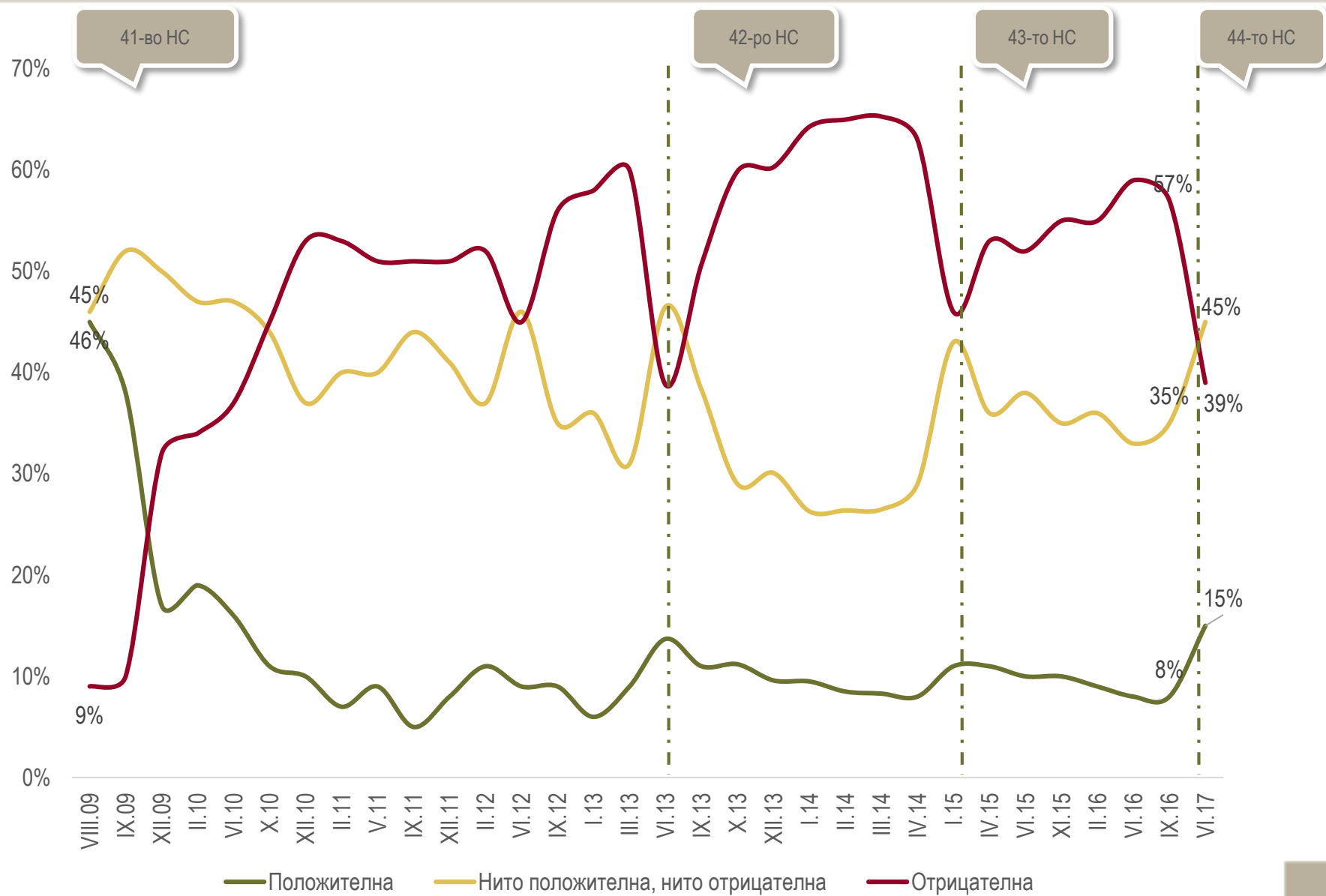
Институциите на съдебната власт обаче продължават да страдат от дефицит на обществено доверие. Независимо от повишената през последните месеци активност от страна на прокуратурата, мнението за главния прокурор С. Цацаров остава преобладаващо критично – 8% положителни срещу 44% отрицателни оценки. Аналогично е и отношението към съда – 9% положителни срещу 49% отрицателни оценки.

ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА ПРЕЗИДЕНТА РУМЕН РАДЕВ (%)

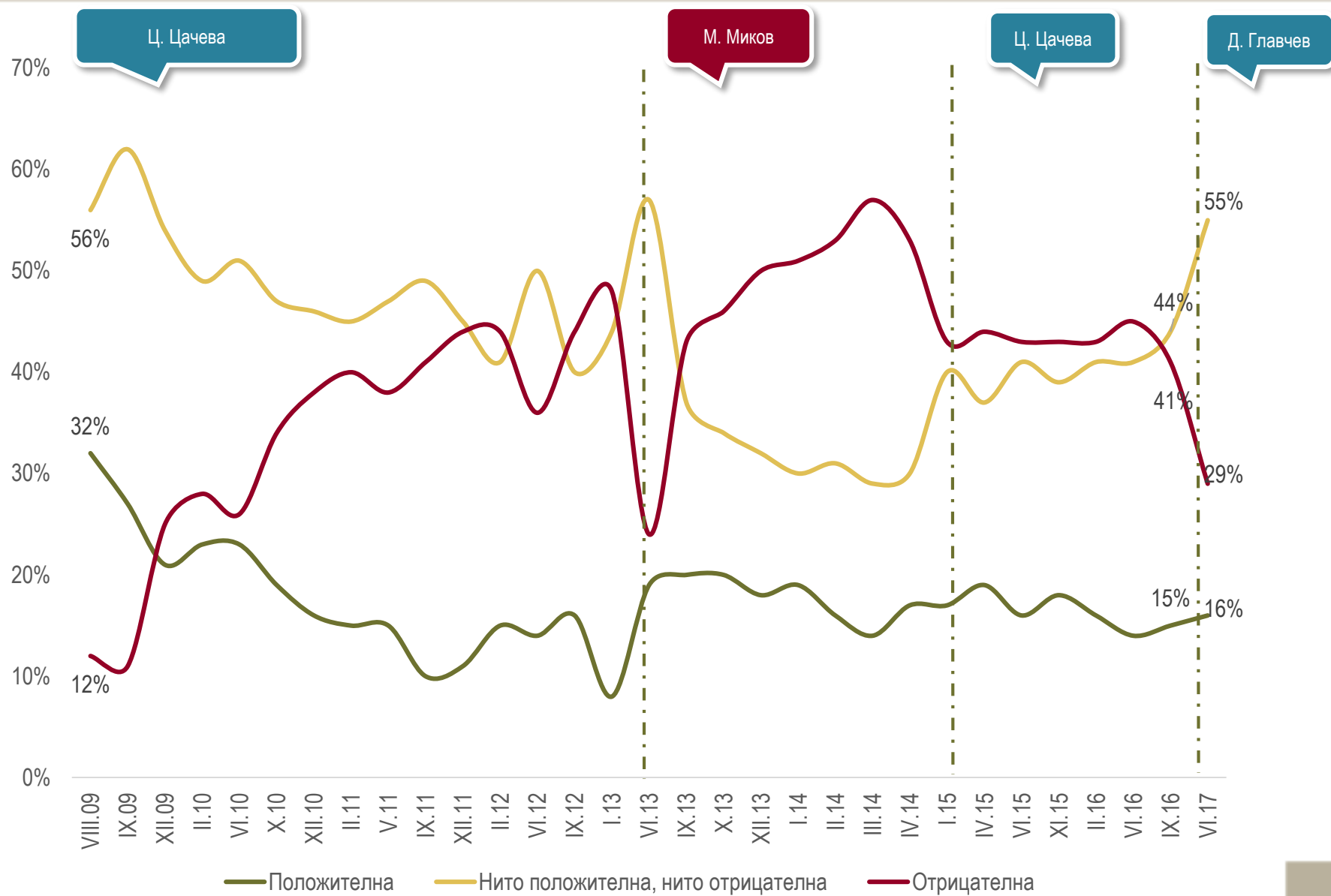

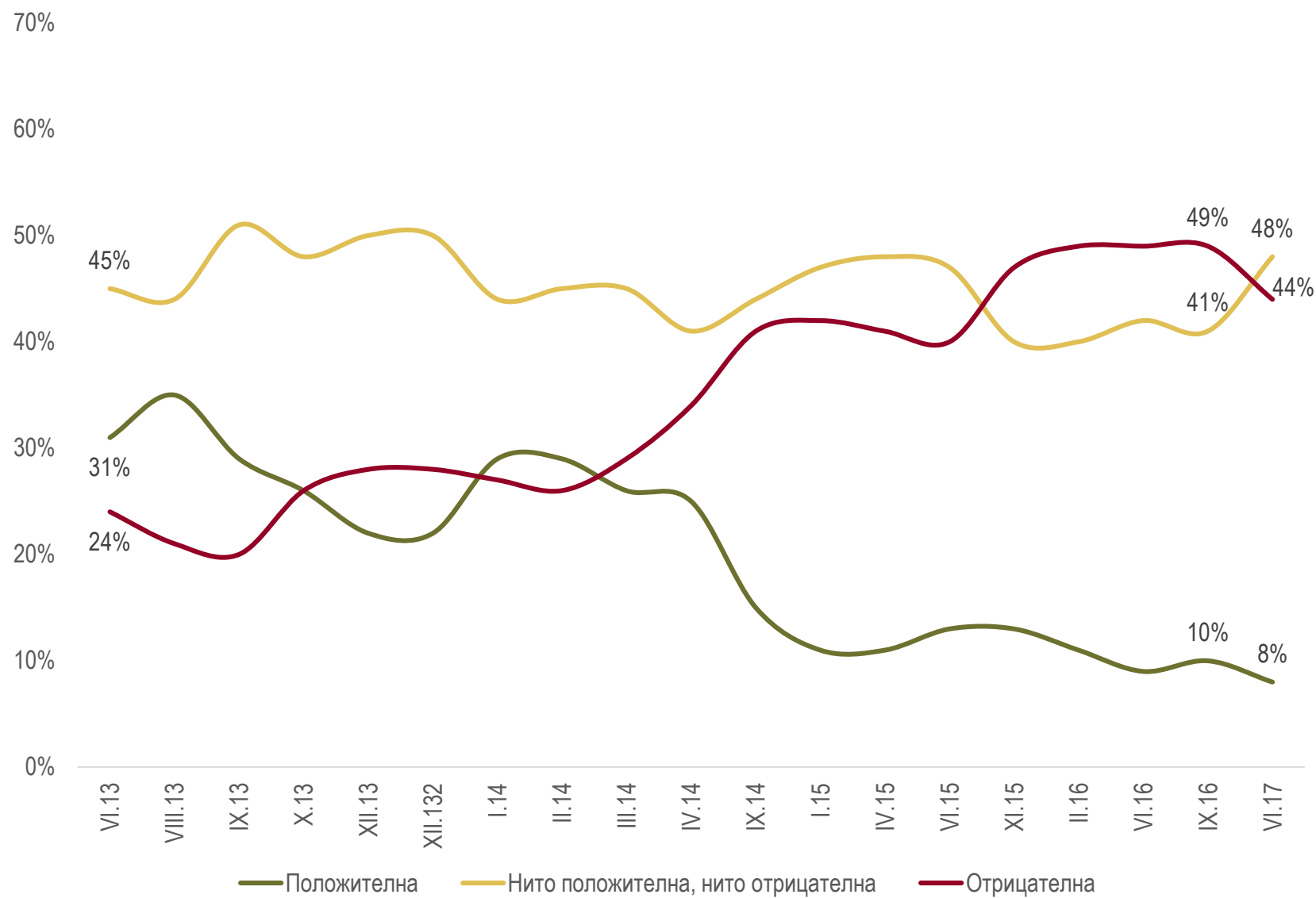
ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА ПАРЛАМЕНТА

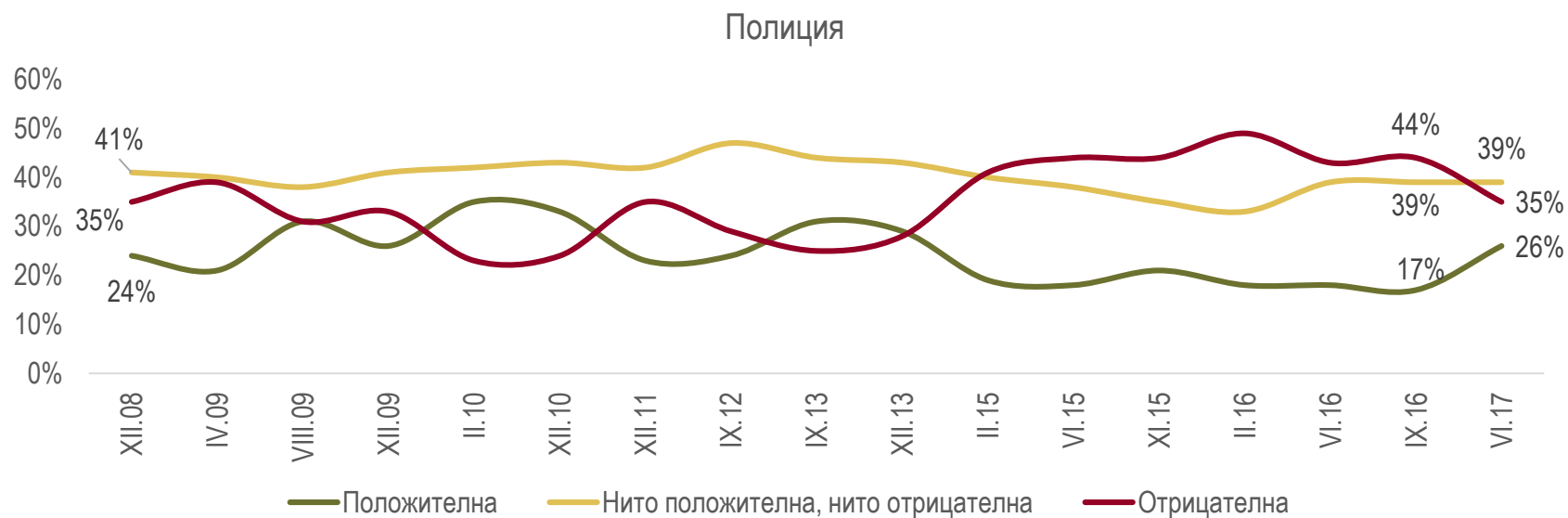
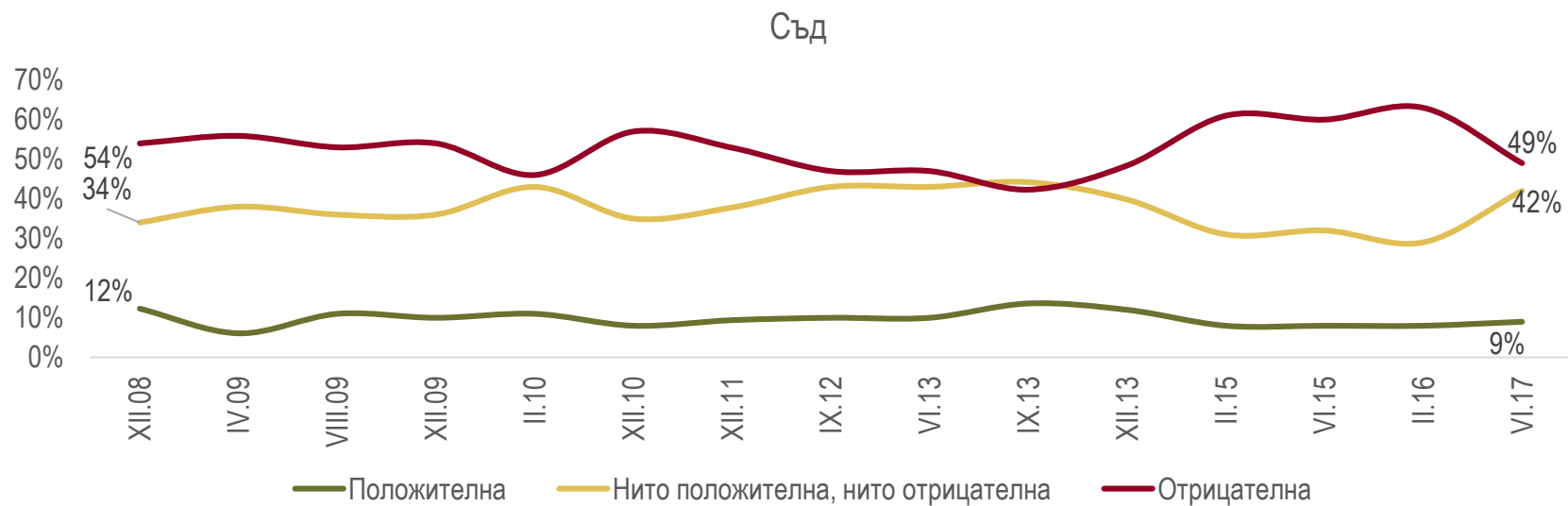
ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА ПАРЛАМЕНТА

ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА ГЛАВНИЯ ПРОКУРОР СОТИР ЦАЦАРОВ

ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА СЪД, ПОЛИЦИЯ

II. Доверие в правителството и министрите

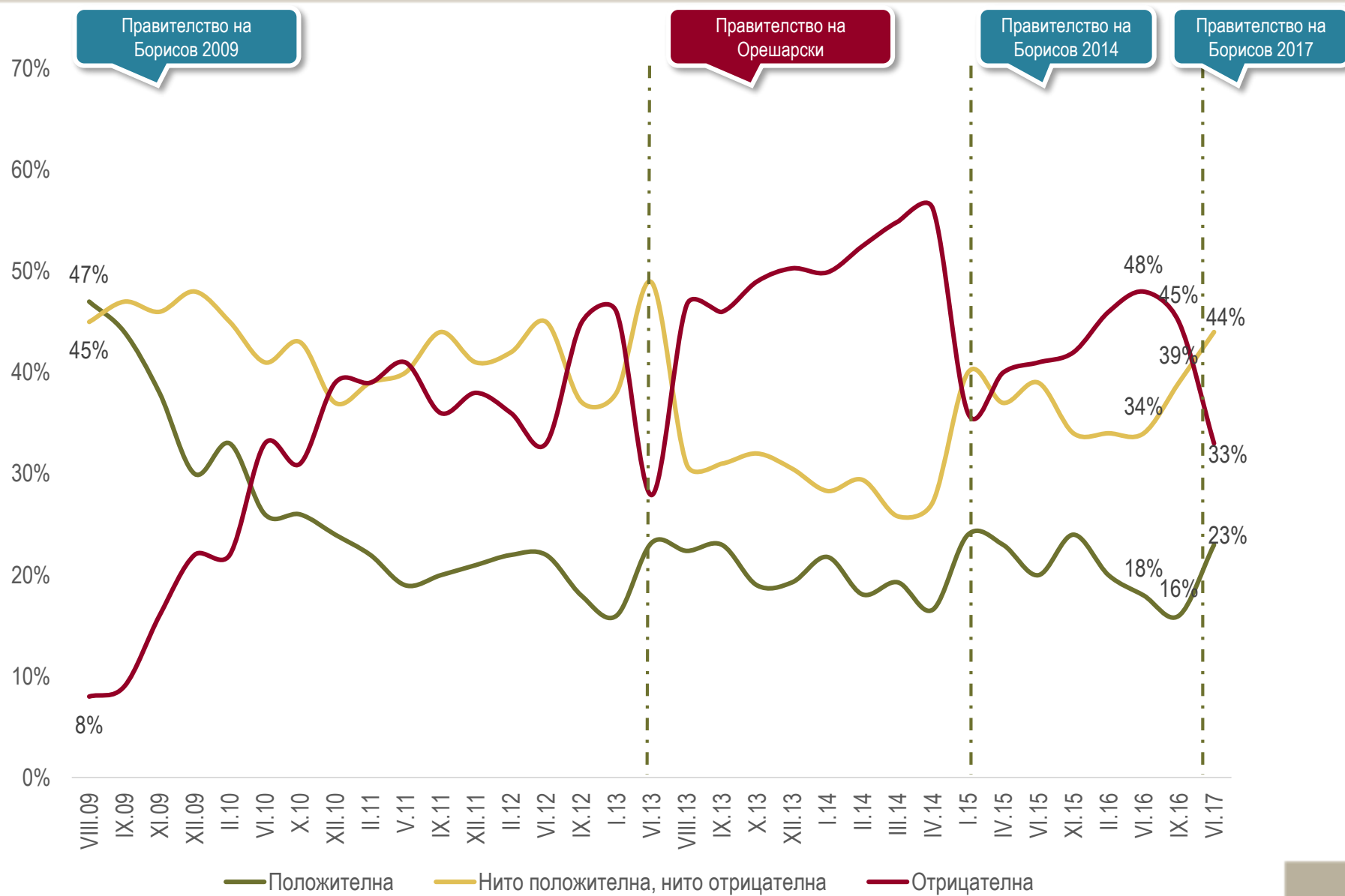
ДОВЕРИЕ В ПРАВИТЕЛСТВОТО И МИНИСТРИТЕ

Месец след поемане на управлението коалиционното правителство между ГЕРБ и Обединените патриоти има одобрение от 23% срещу 33% неодобрение – равнище, аналогично на това, от което стартира и „Борисов 2“. Нормално за началото на един управленски мандат, значителна част (44%) от хората все още не могат да изразят мнение за работата на кабинета. Към момента, отношението към него е силно повлияно от политическите симпатии: сред привържениците му се открояват избирателите на ГЕРБ, Обединените патриоти и частично – тези на Реформаторския блок. Сред най-яроките му противници са последователите на БСП и ДПС.

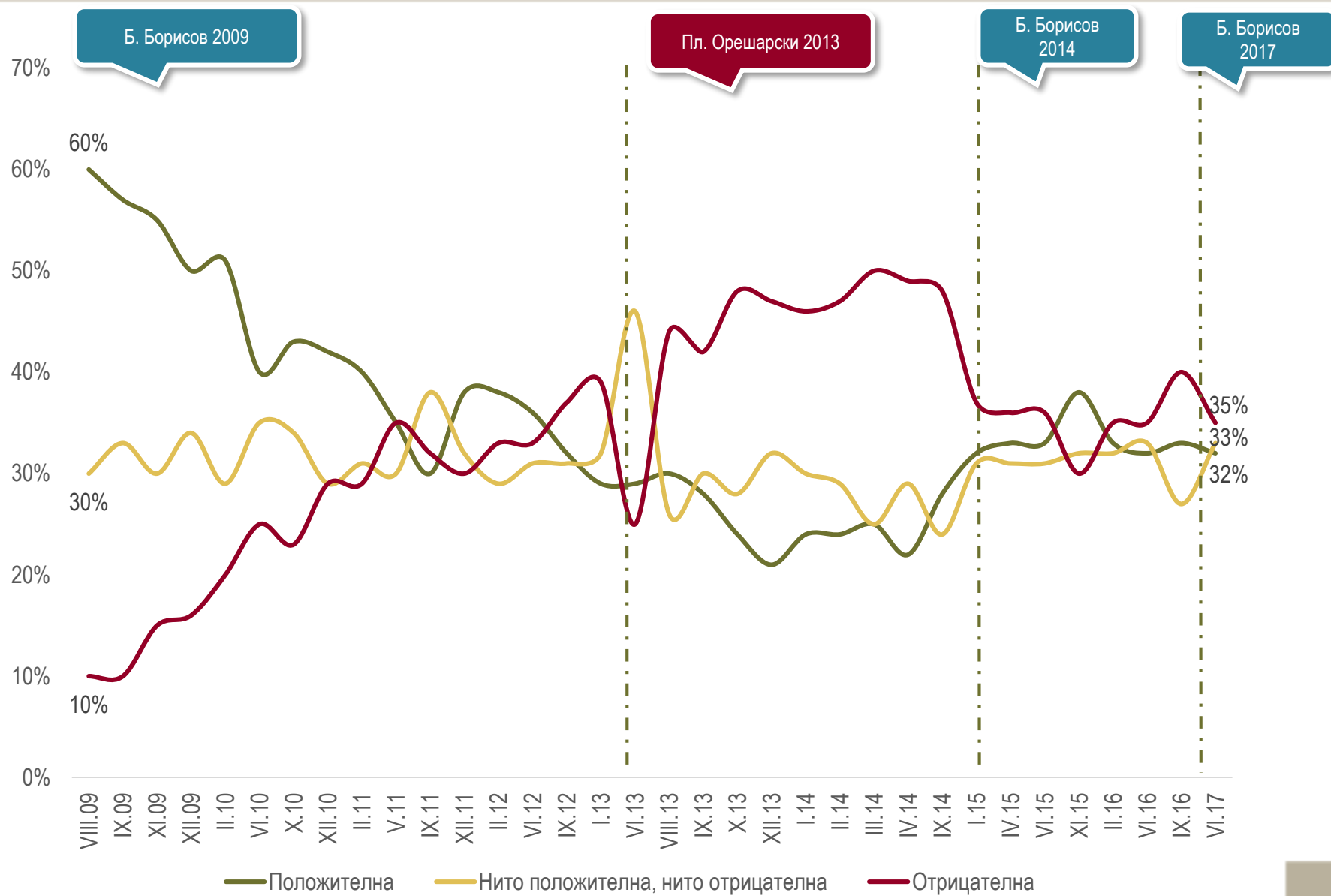
Премиерът Б. Борисов запазва съизмеримо с периода на предишното управление доверие от 32%. Що се отнася до членовете на кабинета, първите мнения за работата им ги обособява в три групи:

- Добре познати от предишните две правителства на ГЕРБ министри с положителна оценка за дейността: сред тях са вицепремиера Т. Дончев (индекс за дейността от 18.8%), министъра по председателството на България на Съвета на ЕС – Л. Павлова (индекс 12.3%) и спортния Кр. Кралев (11.1%), които оформят водещата тройка на възприеманите като най-успешни членове на кабинета. С добри позиции в челото на класацията е и министъра на отбраната Кр. Каракачанов (6.7%).
- Министри, чиято работа все още не е позната на обществото, поради което малка част от хората изразяват мнение за тях. Това са най-голямата група от около 10 – 12 членове на кабинета.
- Министри, ръководещи натоварените със силни обществени очаквания сфери: те не получават кредита, с който стартират други техни колеги. Преобладаващо критично е отношението към правосъдния министър Ц. Цачева (индекс от -13.2%), към икономическия Е. Караниколов (индекс -7.9%), към здравния Н. Петров (индекс -6.9%). Поредица реакции на вицепремиера В. Симеонов се посрещат критично от хората и му отреждат място сред най-малко успешните министри (индекс от -7.0%).

ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА ПРАВИТЕЛСТВОТО

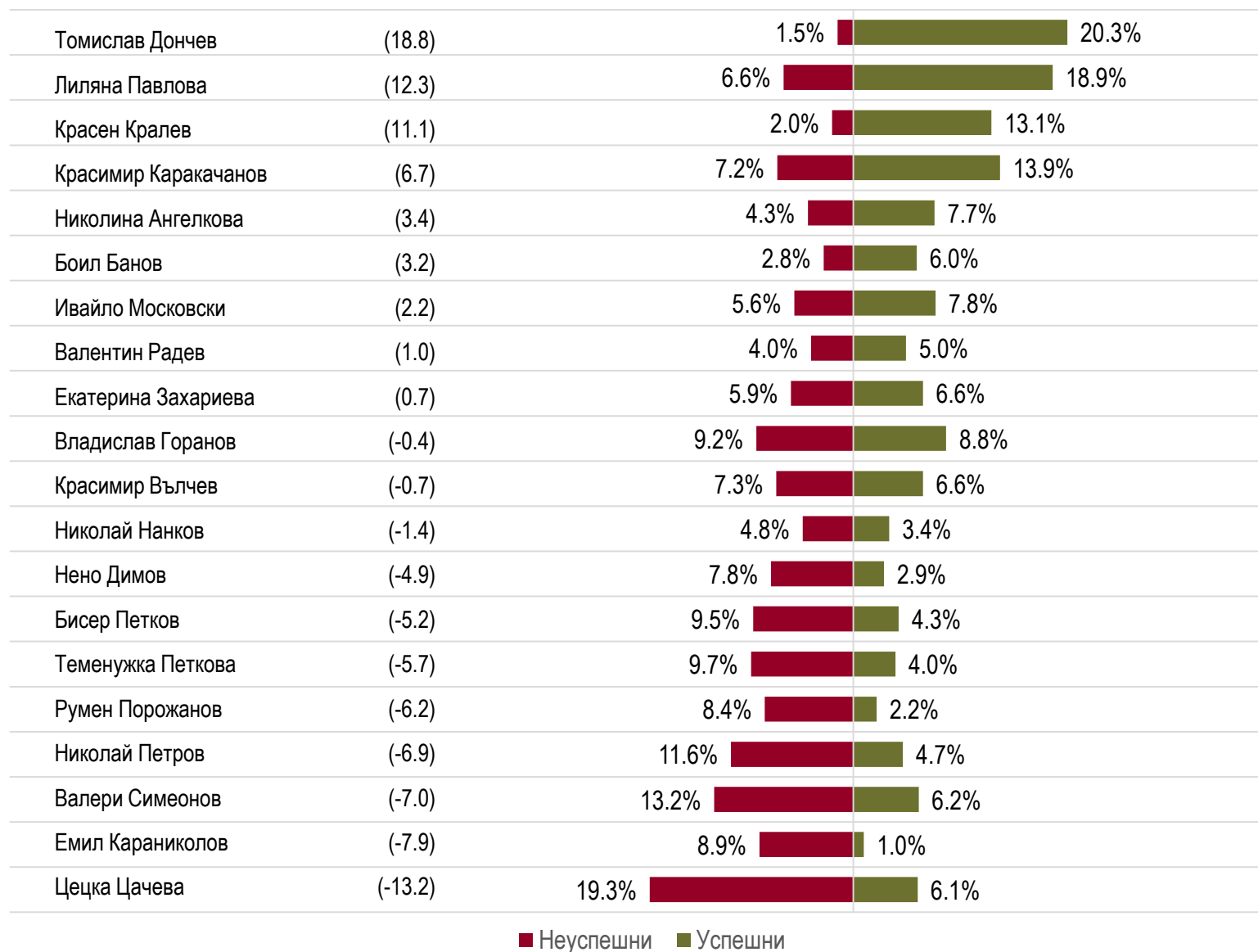

ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛЯ

ИНДЕКС ЗА ДЕЙНОСТТА НА МИНИСТРИТЕ

* Индексът за дейността на министрите се получава като разлика между дела на хората, които са ги определили като успешни и неуспешни.

**III. Подкрепа за присъединяване
на България към Шенген и
еврозоната.
Нагласи към председателството
на Съвета на ЕС.**

ПОДКРЕПА ЗА ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ НА БЪЛГАРИЯ КЪМ ШЕНГЕН И ЕВРОЗОНАТА

Въпреки неподминаващата и България вълна на национализъм, приобщеността към ЕС се възприема като основен фактор, който може да гарантира сигурност в ситуацията на множеството глобални рискове и по-добро икономическо развитие за страната ни. Най-голяма част от българските граждани (48%) смятат, че България трябва да се присъедини към Шенген и еврозоната, за да бъде част от държавите с т.нар. „първа скорост” в ЕС.

Одобрението (50%) за членство в Шенген доминира над неодобрението (23%). Както и част от ЕС обаче българското общество смята, че страната ни не изпълнява напълно критериите за членство в шенгенското пространство. 24% са на мнение, че се справяме успешно с охраната на границата като външна граница на ЕС срещу 38% на обратната позиция. Силно критично е мнението за осигуряване върховенство на закона и борба с корупцията: 2% до 3% смятат, че се справяме успешно срещу 70 и повече на сто, които оценяват това като неуспешно.

Липсата на достатъчно информация и незапознатостта с ползите предизвикват сериозни притеснения от присъединяване на страната към еврозоната. Към днешна дата подобна стъпка подкрепят 32%, срещу 42% неодобрение.

По-тясната интеграция в ЕС е един от въпросите, по които е налице съществено разминаване в позициите на отделните електорални групи. Категорични привърженици на сближаването с ЕС са симпатизантите на ГЕРБ и по-малките десни партии (РБ, Нова република). Обратно – сред противниците на тази теза се открояват избирателите на БСП, ДПС, Воля и Обединените патриоти.

НАГЛАСИ КЪМ ПРЕДСЕДАТЕЛСТВОТО НА СЪВЕТА НА ЕС

Предстоящото в началото на следващата година председателство от България на Съвета на ЕС среща по-сериозен обществен консенсус. 50% от българите (избиратели както на ГЕРБ и по-малките десни партии, така и на Обединени патриоти и Воля) смятат, че то е много важно и страната ни трябва максимално да се възползва от него. На обратната позиция остават единствено привържениците на БСП, възприемайки го за формалност, на която не трябва да се обръща внимание. Избирателите на ДПС в огромната си част не изразяват мнение по въпроса.

Българските граждани виждат ангажиментите на България по председателството най-вече в извеждане и поставяне за обсъждане на важни за страната приоритети (43%) и предлагане на конкретни политики на равнище ЕС (35%).

Външно-политическата активност на правителството в първите седмици от сформирането му получава общото одобрение на хората. Укрепването на позициите в рамките на ЕС обаче е свързано с решаване на вътрешно-политически проблеми (особено в осигуряване върховенство на закона и борба с корупцията), които както и в предишния мандат продължават да се възприемат като слабост на управлението. Именно това противоречие поляризира отношението към правителството като цяло и към отделни негови представители.

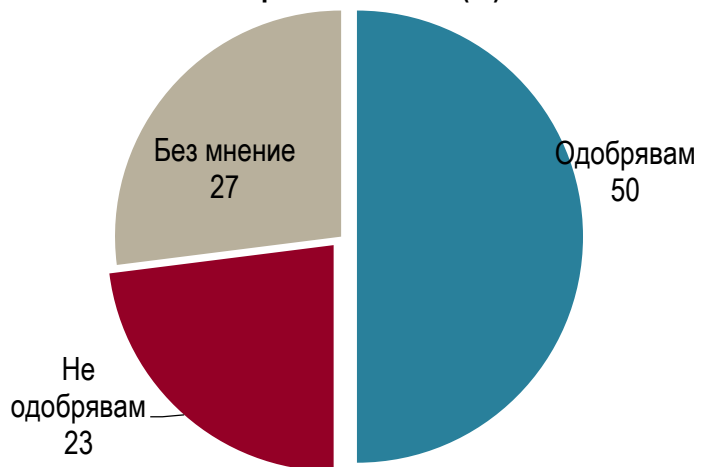
НАГЛАСИ КЪМ ПО-ТЯСНА ИНТЕГРАЦИЯ С ЕС

Смятате ли, че е възможно България да бъде сред движещите се на “първа скорост” страни в ЕС, ако не влезе в Шенген и еврозоната? (%)

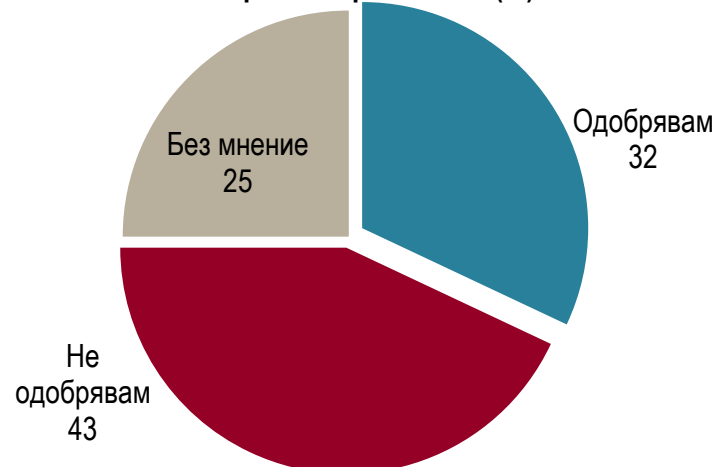

ОДОБРЕНИЕ ЗА ВЛИЗАНЕТО НА БЪЛГАРИЯ В ШЕНГЕН И ЕВРОЗОНАТА

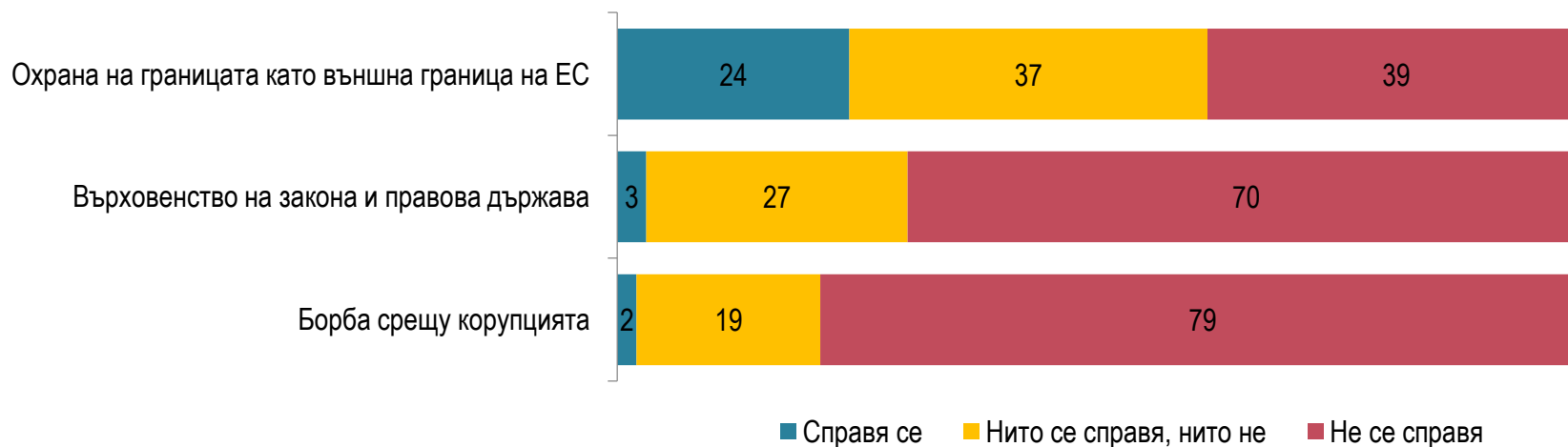
Одобрявате или не одобрявате влизането на България в Шенген? (%)

Одобрявате или не одобрявате влизането на България в еврозоната? (%)

Степен, в която България се справя с критериите за членство в Шенген: (%)

НАГЛАСИ КЪМ ПРЕДСЕДАТЕЛСТВОТО НА СЪВЕТА НА ЕС

Важно ли е за България, че ще поеме председателството на Съвета на ЕС в началото на 2018г.? (%)

IV. Доверие в партии и лидеры

ДОВЕРИЕ В ПАРТИИ И ЛИДЕРИ

Близо три месеца след предсрочните парламентарни избори, ГЕРБ запазва устойчива електорална преднина пред БСП. Подкрепа за управляващите заявяват 25.7% от пълнолетните жители на страната, а с личен рейтинг от 32% Б.Борисов се откроява като най-одобрявания партиен лидер. Управляващите печелят симпатиите на младите и средни възрастови поколения в градовете.

Неуспехът на БСП да спечели предсрочните избори и проявилите се вътрешно-партийни напрежения стопираха електоралния подем на социалистите, получен след президентския вот. Те успяват да запазят подкрепата на 19.6%, а председателят им К. Нинова – на 27% от българите, но за разлика от края на миналата година не разширяват влиянието си сред обществото.

Обединените патриоти привличат 6.3% от избирателите, но отношението към лидерите им е силно противоречиво и респективно – крие риск от възможен отлив на подкрепа. Най-одобряван е лидерът на ВМРО Кр. Каракачанов (28% одобрение), значително по-нисък е рейтингът на В. Симеонов (13%) и В. Сидеров (7%).

ДПС запазва устойчивите си позиции от 5.2% електорална подкрепа. Същото е и равнището на доверие в лидера му М. Карадайъ (6%).

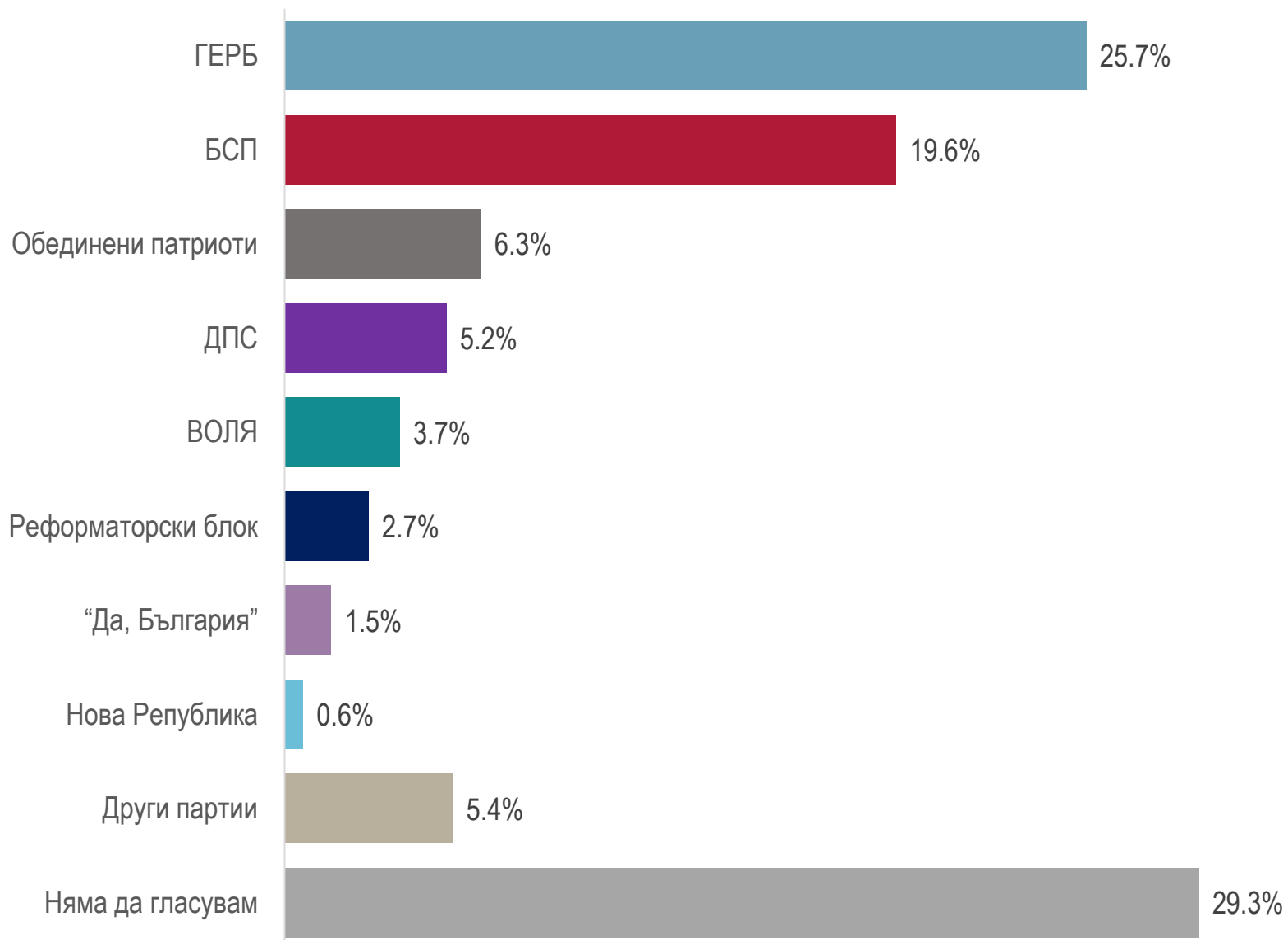
Воля е парламентарно представената партия, чиито позиции вече започват да се разколебават. Без да регистрират рязък спад, доверието и в партията (3.7%) и в лидера ѝ В. Марешки (18%) плавно намаляват.

Подкрепата за по-малките десни формации – Реформаторски блок, „Да, България“, Нова Република – остава на равнището, което всяка от тях получи на последните избори. Склонни да гласуват за Реформаторския блок са 2.7% от пълнолетните жители на страната, за „Да, България“ – 1.5% и за Нова Република – 0.6%.

ДОВЕРИЕ В ПОЛИТИЦИ

Рейтинг на доверие	I.15	IV.15	VI.15	XI.15	II.16	VI.16	IX.16	I.17	II.17	VI.17
Бойко Борисов	32%	33.4%	33.2%	38.3%	33.4%	31.7%	32.6%	32.3%	31.9%	32.2%
Красимир Каракачанов	13%	16.3%	16.7%	18.9%	17.5%	18.3%	20.0%	30.7%	26.4%	28.4%
Корнелия Нинова	-	-	-	-	-	18.4%	18.5%	25.2%	25.3%	27.3%
Веселин Марешки	-	-	-	-	-	-	-	24.3%	22.2%	18.1%
Валери Симеонов	11%	15.3%	15.9%	12.7%	12.3%	13.2%	13.4%	13.7%	9.8%	13.0%
Волен Сидеров	8%	9.4%	9.5%	4.8%	4.5%	4.2%	4.5%	5.9%	5.3%	6.6%
Мустафа Карадайъ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.0%

ЕЛЕКТОРАЛНИ НАГЛАСИ ЗА ПАРЛАМЕНТАРЕН ВОТ (%)

V. Предпазлив оптимизъм и повишена лятна активност

ПРЕДПАЗЛИВ ОПТИМИЗЪМ И ПОВИШЕНА ЛЯТНА АКТИВНОСТ

Предстоящият летен сезон и възстановяващият се предпазлив оптимизъм водят до сериозен (в сравнение с период от преди 5 години) ръст както в намеренията за почивка, така и за ремонтни домашни дейности. Всеки трети планира почивка в страната, 11% - в чужбина. 4% от българите възнамеряват да се възползват и от двете форми на летен отдих. 7%, предимно представители на младото и средно поколение възнамеряват да прекарат лятото по-динамично, като посетят музикални фестивали и концерти, 4% - да спортуват по-активно. Всеки десети българин очаква лятото, заради среща с деца/близки, които живеят в чужбина – което ясно показва чисто човешкия и дълбоко психологически аспект на постоянната емиграция през последните десетилетия.

Ремонтните дейности са втората група, която бележи ръст – 5% ще извършат по-големи обновления, а 14% - по-малки подобрения в жилището си. 18% ще се занимават със селскостопанска работа, 7% - със сезонна работа за допълнителни доходи.

Тревожният и силно отличаващият ни от европейските страни факт е, че под 1% планират каквито и да било активности за повишаване на образованието или квалификацията. Обстоятелство, което вещае продължаващи трудности пред бизнеса да намира качествени и добре обучени кадри.

ПЛАНИРАНИ ДЕЙНОСТИ ПРЕЗ ЛЕТНИЯ СЕЗОН

Почивки, развлечения

Почивка в България	35%
Почивка/ екскурзия в чужбина	11%
Среща с близки, които живеят в чужбина	9%
Посещение на музикални фестивали, концерти	7%
По-активно спортуване	4%

Работа, обучения

Селскостопанска работа	18%
Сезонна работа за допълнителни доходи	7%
Курсове за повишаване на образованието	1%

Ремонти

Малък ремонт в жилището – смяна на мебели и др.	14%
По-голям ремонт в жилището	5%

Без планове

Няма да прави нищо от посочените	26%
----------------------------------	-----